

Darba lapas autors: Signe Lūsiņa, Ozolnieku vidusskola

Darba lapa paredzēta: 5.-7. klasei.

Darba lapas nosaukums: "Elzas Stērstes dzeja"

DARBA LAPA LITERATŪRĀ

ELZAS STĒRSTES DZEJA

Sasniedzamais rezultāts: iepazīst dzejnieces Elzas Stērstes dzīves faktus un dzeju, atrod tēlainās izteiksmes līdzekļus Stērstes dzejolī, raksta dzejoli.

1.uzdevums. Lasi informāciju par Elzu Stērsti un atbildi uz jautājumiem! <https://www.literatura.lv/lv/person/Elza-Sterste/872484>

- Kurā Latvijas novadā dzimusi Elza Stērste?
- Kas ir Elzas tētis? Ar ko viņš nodarbojas?
- Kādā veidā Elzas mamma palīdzējusi valodniekam Kārlim Mīlenbaham?
- Kurā Latvijas pilsētā Elza Stērste sāk skolas gaitas?
- Kādās valodās viņa raksta savus pirmos dzejoļus?
- Ko vēl bez dzejoļu rakstīšanas Elzai patīk darīt?
- Ko Elza studēja Pēterpils konservatorijā?
- Elza studēja arī Sorbonnas Universitātē. Kurā Eiropas valstī tā atrodas?
- Par ko strādājusi Elza Stērste?
- Elza ne tikai pati rakstīja gan prozas darbus, gan lugas, gan dzeju, bet arī tulkoja. No kādas valodas viņa tulkoja?

2.uzdevums. Atceries tēlainās izteiksmes līdzekļus!

Personifikācija – cilvēkam piemītošas īpašības pārnests uz priekšmetu, dabas parādību vai dzīvnieku.
Platajā tīrelī sīkie bērziņi dejoja baltu baletu.

Epitets- spilgts tēlainās izteiksmes līdzeklis, māksliniecisks apzīmētājs, kas tēlaini, emocionāli iedarbīgi raksturo kādu dzīvu būtni, priekšmetu vai parādību. *Zelta zirgs, dimantiņa pakaviņi, zeltains ziedu čemurs, zvaigzne skaistākā.* Ne katrs teikuma apzīmētājs ir epitets.

Salīdzinājums – divu parādību saistījums, satuvinājums, izmantojot to līdzību.
Meži noskurinājās kā salijuši zirgi.

Metafora- jebkurš tēlains, pārnestā nozīmē lietots vārds, izteiciens un izteiksmes līdzeklis. *Zilo debesu kalns.*

Deminutīvs – vārds pamazināmajā formā. *Zaķēns, saulīte, meitiņa, sirsniņa*

Darba lapas autors: Signe Lūsiņa, Ozolnieku vidusskola

Darba lapa paredzēta: 5.-7. klasei.

Darba lapas nosaukums: "Elzas Stērstes dzeja"

3.uzdevums. Lasi Elzas Stērstes dzejoli "Agrā pavasarī" un tabulā izraksti tēlainās izteiksmes līdzekļus!

Velēna steidzina
Spodrināt lemesi,
Cīruļi sveicina
Debesu Remesi*.

Krūmi kaut logaini,
Saulēi jau tēriņi,-
Balti un sprogaini
Ganos tek jēriņi.

Pakalni gravoti-
Laksta** un līksmojas,
Tērces un avoti-
Padzer un tīksmojas.

Vēji lai vien nenes
Vēlsalnas ledainās;
Ziedēt sāk pienenes,
Saulītes medainās.

Ziedēt sāk mauriņi,
Gaisā kūp putekļi;
Redzi, kur tauriņi,
Ziedoņa lutekļi!

* Remesis – novecojis vārds, namdaris

**Lakstīt – apvidvārds koķetēt, plandīties

Tēlainās izteiksmes līdzeklis	Piemēri no dzejoļa

4.uzdevums. Lasi Elzas Stērstes četrindi par saulīti un uzraksti arī tu dzejolīti par sauli!

Saulītei ir tāda vara,
Ka tā visu dzīvu dara,
Kokam, ziediem palīdz plaukt,
Bērnam – lielam augt.

